

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE DOBĚTICE

(1778) 1850 – 1944

Inventář číslo AP 268

NAD 412

Vlastník fondu: Statutární město Ústí nad Labem

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 268.
Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Dobětice

Časový rozsah: (1778) 1850 - 1944

Inventární jednotky: 24

Evidenční jednotky: 1 karton, 6 knih, 1 podací deník

Rozsah: 0,18 bm

Stav ke dni: 19. 11. 2014

Fond reinventarizovala: PhDr. Věra Hladíková

Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser

Počet stran: 8

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obec Dobětice, německý název Doppitz, se rozkládla na 136 ha, ležela severovýchodně od Ústí nad Labem ve 330 m n. m., severně od předměstí Krásného Března na silnici Ústí nad Labem – Mlýniště – Žežice. Obecní úřad v Doběticích vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849. Spadal do politického a soudního okresu Ústí nad Labem. Obec byla před rokem 1850 součástí panství Krásné Březno, v polovině 17. století zde žili 4 rodiny malých rolníků a 1 v kategorii domkař. Stál zde i panský statek, na místě později postaveného domu čp. 1. Z 5 domů se ves rozrostla na 18 v roce 1681, v polovině 19. století zde žije 204 lidí, v 80. letech zde stojí již 38 domů. Zemědělská výroba, dobytkářství, ovocnářství jsou po většinu času zdrojem obživy, až počátkem 20. století si může část z 214 obyvatel obce přivydělávat v průmyslových podnicích města Ústí nad Labem a v jeho části v Krásném Březně, kam má též silniční spojení. V obci se po roce 1918 objevilo i obyvatelstvo české národnosti, v roce 1921 zde žije 9 Čechů společně s 206 Němci a 3 cizinci, odchod českého obyvatelstva zaznamenáváme již počátkem 30. let, po roce 1938 je osídlení již jen německé a obživa v průmyslu převažuje. V obci pracoval sbor dobrovolných hasičů, pěvecký spolek a fotbalový klub „Aussig Nord“.

V čele obce v roce 1850 stál obecní výbor. Ten volil ze svého středu obecní představenstvo, v čele s obecním představeným – starostou, jenž fungoval jako výkonný orgán a prováděl usnesení obecního výboru. Nelze rekonstruovat všechny představené obce, pouze v letech 1876 a 1885 známe jako obecního představeného Josefa Hieke, v roce 1896 Stefana Gowasche, od roku 1901 – 1913 jím byl Franz Watzke, 1913 – 1915 Anton Richter, od listopadu 1915 do 1939 Josef Schickel z čp. 7.

Po roce 1918 dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo je nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních. Okupace pohraničí přinesla ve správě obce zásadní změnu, došlo k postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců, tzv. přidělců, úřadem říšského landráta. Veškerá moc přešla na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc k obecní správě patřil zmocněnec NSDAP, zajišťující soulad obecní správy s programem nacistické strany. Od října 1938 byl starostou obce stále Josef Schickel, který byl nahrazen Josefem Hornem. Ten bydlel v čp. 2, byl zakladatelem a vedoucím místní SdP již v roce 1935. Velení převzal v roce 1937 Reinhard Lorenz. Oba muži se dostali do čela obce, Horn byl pověřen vedením obecních záležitostí a Lorenz byl prvním zástupcem. Členství obecních funkcionářů v NSDAP bylo základním předpokladem pro výkon funkce. Při sčítání obyvatel 17. května 1939 měly Dobětice 230 obyvatel.

Obecní úřad zde fungoval do května roku 1945, kdy byl nahrazen místní správní komisí. O svou samostatnost obec přišla v roce 1960, kdy se Dobětice staly osadou obce Stříbrníky. Rozrůstající se bytová zástavba města Ústí nad Labem způsobila úplné splynutí katastru obce Stříbrníky s městem a v roce 1976 se Dobětice i Stříbrníky staly místními částmi města Ústí nad Labem (viz inventář MNV Dobětice).

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Doběticích. Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Doběticích. Do okresního archivu byl převezen někdy v roce 1956. V roce 1956 byl fond popsán v konceptu inventáře Janem Boučkem, definitivně uspořádán a inventarizován byl v roce 1961 též Janem Boučkem (AP č. 72/7). Později došlo k jeho reinventarizaci.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: (1778) 1850 - 1944.

Zachovalost a skartace: Fond se dochoval v naprostém torzu. Je dochován malý zlomek původního stavu úředních knih, spisy vykazují ještě menší dochovalost. Skartace nebyla prováděna.

Archivní struktura: fond je uspořádán podle Metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS/1-284/00 v následujícím systému:

Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850

Knihy

evidenční

Spisy

vrchnostenské záležitosti

vojenské záležitosti

právní záležitosti

Obecní úřad 1850 – 1944

Knihy

všeobecné správy obce

pamětní knihy

knihy zápisů ze správy vedení obce

Spisy

registraturní pomůcky

spisový materiál

obec a její správa

evidence občanů, domovské právo

volební záležitosti

všeobecná správní činnost obce

péče o bezpečnost a veřejný pořádek

ochrana bezpečnosti života

stavební a požární záležitosti

spolupůsobení ve státních záležitostech

lesnictví, myslivost

Účetní materiál

hlavní knihy účetní

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

I přes svůj malý rozsah je fond dobrým pramenem pro dějiny obce. Z toho stěžejní jsou 2 knihy protokolů ze schůzí obecního výboru, údaje o období let 1836 – 1881 přináší pamětní kniha. Zajímavý je i zlomek osobních právních písemností z doby před rokem 1850 a příkaz velitele pruské posádky o kontribuci z roku 1778.

V. Záznam o vypracování inventáře

Fond I uspořádal Jan Bouček v roce 1961 ve sdruženém inventáři obecních úřadů okresu AP č. 72/7. Později při pořádání sbírky soudobé dokumentace jsme vyčlenili některé spisy patřící do obce Dobětice a v roce 2014 nově uspořádala fond PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého, Praha 1854, s. 263
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 1. Dezember 1930, I. Böhmen, Praha 1935, s. 388
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1924, s. 199
- Heimatkunde des Bezirkes Aussig III/2, Ústí nad Labem 1931
- Kleine Ortskunde für den Stadt- und Landkreis Aussig, Ústí nad Labem 1944, s. 17
- F. J. Umlauft, Die Entwicklung des Dorfes Doppitz. Beiträge zur Heimatkunde des Aussig - Karbitzer Bezirkes, Ústí nad Labem 1923, s. 25.
- F. J. Umlauft, Geschichte des Dorfes Doppitz, Kreis Aussig. Beiträge zur Heimatkunde des Elbetales, Ústí nad Labem 1942, s. 114
- K. Moissl, Der politische Bezirk Aussig, Ústí nad Labem 1887, s. 262

A. Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850

I. Úřední knihy

evidenční

1	Hlášení cizích příslušníků v obci (Meldebuch)	1843 – 1937	zvl

II. Spisy

a) vrchnostenské záležitosti

2	Panství Krásné Březno, smlouvy o prodeji vrchnostenských pozemků nájemci – rodina Franze	1795, 1841	KT 1

b) vojenské záležitosti

3	Kontribuční příkaz velitele pruské posádky v Ústí nad Labem obci Dobětice	1778	KT 1

c) právní záležitosti

4	Kvitanice obce	1843 – 1854	KT 1
5	Předsvatební smlouva mezi Antonem Rickziegelem, domkař z Mašovic 6 a Theresií Sieche z Dobětic 23	1824	KT 1

B. Obecní úřad

I. úřední knihy

a) knihy všeobecné správy obce

pamětní knihy

6	Pamětní kniha obce (Gedenkbuch)	1836 – 1889	KT 1

knihy zápisů ze schůzí vedení obce

7	Protokoly ze schůzí obecního zastupitelstva (Protokollbuch)	1901 – 1935	KT 1
8	Protokoly ze schůzí obecního zastupitelstva (Protokollbuch)	1935 – 1939	KT 1

II. spisy

a) registraturní pomůcky

9	Jednací protokol (Geschäftsprotokoll)	1937 – 1939	zvl

b) spisy

1) Obec a její správa

evidence občanů, domovské právo

10	Seznam obyvatel podle věkových skupin	1939	KT 1
11	Potvrzení o domovském právu L, R	1926 – 1936	KT 1

volební záležitosti

12	Protokol o výsledku voleb	1936	KT 1
13	Přisedící a náhradníci místní volební komise	1938	KT 1
13	Seznam voličů	1938	KT 1
13	Místní skupina rolníků a domkářů v ČSR, 5 mandátů	1938	KT 1

všeobecná správní činnost obce

14	Výkazy o hospodaření obce pro Berní úřad v Ústí n. L.	1938	KT 1
15	Žádost na Landrát o říšský finanční příspěvek na obecní práce – částečná kanalizace, výstavba požární nádrže	1939	KT 1
16	Kontrola obecní pokladny (Landrátem)	1943	KT 1
17	Průběžné čtvrtletní vyúčtování živnostenské a občanské daně	1944	KT 1
18	Okresní hejtman povoluje slavnostní tisk u příležitosti odhalení pamětní desky na kapli 8. 11. 1908	1908	K 1

2) Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

ochrana bezpečnosti života

19	Civilní ochrana – technické zabezpečení a ochrana obyvatel	1939	KT 1
----	--	------	------

stavební a požární záležitosti

20	Elektrifikace – stožár, el. síť v domě čp. 26	1933, 1937	KT 1
21	Příspěvek na motorovou stříkačku (koupěny hadice)	1936	KT 1

3) Spolupůsobení ve státních záležitostech

lesnictví, myslivost

22	Veřejná honitba	1936	KT 1
----	-----------------	------	------

III. Účetní materiál

23	Hlavní kniha daní (Steuerhauptbuch)	1878 - 1896	zvl
24	Hlavní kniha (Sachbuch)	1944	KT1